

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
імені П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО

Методична розробка спеціального курсу
за темою творчого мистецького проєкту

**КАМЕРНО-ВОКАЛЬНА МУЗИКА УКРАЇНСЬКИХ
КОМПОЗИТОРІВ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ
СТОЛІТТЯ В АСПЕКТАХ ГЕНЕЗИ ТА ЕВОЛЮЦІЇ ЖАНРУ
«СОЛОСПІВ»**

Павлюк Тетяна Сергіївна
здобувачка ступеня
доктора мистецтва
кафедри камерного співу

Творчий керівник і науковий консультант –
народна артистка України,
професор, доктор культурології **Антонюк Валентина Геніївна**

Київ-2025

ПЛАН

1. ГЕНЕЗА ТА ЕВОЛЮЦІЯ ЖАНРУ «СОЛОСПІВ» В УКРАЇНСЬКІЙ КАМЕРНО-ВОКАЛЬНІЙ МУЗИЦІ

Тема 1. Історичні передумови виникнення жанру «солоспів» в Україні.

Тема 2. Вплив фольклорних традицій на формування жанру «солоспів».

Тема 3. Еволюція жанру «солоспів» в творчості українських композиторів.

Тема 4. Емоційно-сміслові аспекти українських солоспівів.

2. ВІД ПОЕЗІЇ – ДО МУЗИКИ: ТЕМАТИКА ТА ХУДОЖНІ ОБРАЗИ СОЛОСПІВІВ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

Тема 5. Тематично-образні домінанти солоспівів українських композиторів.

Тема 6. Роль поетичного тексту у формуванні художнього образу солоспіву.

Тема 7. Взаємодія музики та тексту у солоспівах українських композиторів.

Тема 8. Інтерпретація поетичного тексту у вокальній музиці.

3. ВИКОНАВСЬКІ АСПЕКТИ СОЛОСПІВІВ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

Тема 9. Вокально-технічні особливості солоспівів українських композиторів.

Тема 10. Інтерпретаційні підходи до виконання солоспівів.

Тема 11. Роль концертмейстера у виконанні солоспівів.

Тема 12. Сучасні тенденції розвитку жанру «солоспів» в Україні.

1. ГЕНЕЗА ТА ЕВОЛЮЦІЯ ЖАНРУ «СОЛОСПІВ» В УКРАЇНСЬКІЙ КАМЕРНО-ВОКАЛЬНІЙ МУЗИЦІ

Тема 1.

Історичні передумови розвитку жанру «солоспів» в Україні.

Вплив народної пісенної творчості на формування солоспіву. Роль європейської камерно-вокальної музики в становленні українського солоспіву. Взаємодія української літератури та музики у розвитку жанру. Діяльність музичних товариств та шкіл як чинник популяризації жанру. Формування композиторських шкіл як рушійна сила подальшого розвитку солоспіву. Вплив історичних подій XX століття на тематику та стилістику солоспівів. Еволюція жанру «солоспів» як відображення культурного розвитку України.

Тема 2.

Вплив фольклорних традицій на формування жанру «солоспів».

Використання народного мелосу та інтонацій у солоспівах. Лади народної музики та характерні метроритмічні структури у музичній мові солоспівів. Фольклорні образи та сюжети в тематиці солоспівів. Роль народної пісні у формуванні вокальної техніки виконання солоспівів. Інтерпретація народних пісень (стилізацій) у контексті академічної вокальної музики. Трансформація фольклорних мотивів у творчості українських композиторів. Фольклор як джерело натхнення для створення національного стилю в солоспівах.

Тема 3.

Еволюція жанру «солоспів» в творчості українських композиторів.

Стильова палітра солоспівів другої половини XX століття. Панорамний огляд солоспівів у творчості Л. Ревуцького, Б. Лятошинського, М. Колесси, А. Кос-Анатольський, В. Сильвестров, Є. Станкович, І. Карабиць, І. Шамо, Л. Дичко, О. Щетинський, В. Птушкін, В. Польова,

Б. Фроляк, Б. Фільц та ін. Композиторські пошуки нових засобів виразності та експерименти з формою у солоспівах. Творчості поетів-шістдесятників та оновлення тематики солоспівів. Вплив авангардних течій та сучасних музичних технік на стилістику солоспівів. Розвиток жанру «солоспів» у контексті суспільно-політичних змін в Україні. Роль солоспіву у формуванні національної музичної ідентичності.

Тема 4.

Емоційно-сміслові аспекти українських солоспівів.

Емоційні образи у вокальній та фортепіанній партії. Ансамблевий баланс інтерпретації солоспівів. Мелодика, гармонія та ритм у формуванні експресії солоспівів. Вивчення особливостей використання динамічних та артикуляційних прийомів. Темброва драматургія. Аналіз впливу виконавської інтерпретації на експресивний зміст солоспівів. Використання символіки та поетичних алегорій у солоспівах. Стилiстична відповідність експресивних засобів музичної виразності у солоспівах.

2. ВІД ПОЕЗІЇ – ДО МУЗИКИ: ТЕМАТИКА ТА ХУДОЖНІ ОБРАЗИ СОЛОСПІВІВ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

Тема 5.

Тематично-образні домінанти солоспівів українських композиторів.

Патріотичні мотиви та образи рідної землі у солоспівах. Ліричні теми кохання, природи та філософські роздуми. Звернення до історичних подій та постатей у солоспівах. Фольклорні образи та символи у тематиці солоспівів. Відображення суспільно-політичних подій у тематиці солоспівів. Індивідуальні композиторські тематично-образні домінанти. Еволюція тематики солоспівів у контексті культурного розвитку України.

Тема 6.

Роль поетичного тексту у формуванні художнього образу солоспіву.

Поетичний текст як основа для створення музичного образу солоспіву. Визначення теми, настрою та емоційного забарвлення солоспіву через поетичний текст. Взаємодія музики та поезії у створенні єдиного художнього образу. Інтонаційні особливості поетичного тексту та їх вплив на мелодику солоспіву. Поетичний текст як джерело натхнення для композитора. Роль композитора в інтерпретації поетичного тексту. Вплив поетичного тексту на вибір музичних засобів виразності.

Тема 7.

Взаємодія музики та тексту у солоспівах українських композиторів.

Музика та поезія як рівноправні компоненти художнього цілого. Взаємодоповнення музики та поезії у солоспівах. Музична інтерпретація емоційного наповнення поетичного тексту. Музичний супровід та його вплив на інтерпретацію поетичного тексту. Мистецька синергія: музика та поезія у формуванні художнього задуму. Основні параметри аналізу взаємодії вокальної лінії та поетичного тексту.

Тема 8.

Інтерпретація поетичного тексту у вокальній музиці.

Інтерпретація поетичного тексту як важливий аспект виконавського мистецтва. Відповідність вокальної інтонації та дикції стилістичним особливостям поетичного тексту. Індивідуальність виконавця в інтерпретації поетичного тексту. Інтерпретація як творчий процес, що вимагає глибокого аналізу та відчуття поетичного тексту. Вокальна артикуляція та дикція в контексті жанрових та стилістичних особливостей. Вимова як засіб передачі емоційного та семантичного змісту вокального твору.

3. ВИКОНАВСЬКІ АСПЕКТИ СОЛОСПІВІВ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

Тема 9.

Вокально-технічні особливості солоспівів українських композиторів.

Діапазон вокально-технічних вимог у солоспівах українських композиторів. Використання різних вокальних технік для передачі художнього змісту творів. Розвиток вокальної майстерності виконавців через виконання солоспівів. Вокальні особливості, пов'язані з використанням фольклорних мотивів та інтонацій. Особливості роботи з вокальною фразою у солоспівах. Вплив акустичних особливостей концертних залів на вокальне виконання солоспівів.

Тема 10.

Інтерпретаційні підходи до виконання солоспівів.

Роль виконавської індивідуальності у створенні інтерпретації. Вивчення інтерпретаційних традицій української вокальної школи. Сучасні тенденції в інтерпретації українського камерно-вокального репертуару. Порівняльний аналіз інтерпретацій одного твору різними виконавцями (практикум). Інтерпретація як засіб збереження та популяризації українського вокального мистецтва.

Тема 11.

Роль концертмейстера у виконанні солоспівів.

Концертмейстер як рівноправний учасник виконавського процесу. Взаємодія вокаліста та концертмейстера у створенні ансамблевого звучання. Роль концертмейстера у формуванні стилістичної єдності виконання. Аналіз партій фортепіано у солоспівах українських композиторів. Фортепіанна фактура як елемент художнього образу солоспіву. Ансамблева робота вокаліста та концертмейстера як основа для успішної інтерпретації.

Тема 12.

Сучасні тенденції розвитку жанру «солоспів» в Україні.

Аналіз сучасних тенденцій у камерно-вокальній музиці. Вивчення творчості молодих українських композиторів в жанрі «солоспів». Популяризація жанру «солоспів» в Україні та світі. Використання сучасних поетичних текстів у солоспівах. Перспективи розвитку жанру «солоспів» в українській виконавській практиці.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Айзенбарт Л. М. Поетика: проблема тлумачення терміна. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна.* 2015. Вип. 54. С. 142–145.
2. Андрос Н. І. Музична інтерпретація поезії Шевченка (на матеріалі хорових творів українських радянських композиторів). Київ : Музична Україна, 1985. 70 с.
3. Антонюк В. Г., Федоровська І. С. «Теплі Пісні» Валерія Антонюка на вірші Валентини Антонюк: поетика стилю. *Fine Art and Culture Studies.* 2023. Вип. 4. С. 3–13.
4. Антонюк В. Г. Аспекти етнокультурного діалогу вокалістів. *Слобожанські мистецькі студії.* Суми, 2023. Вип. 3. С. 5–9.
5. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів) : підручник для студентів музичних ВНЗ / 3-тє вид. Київ : Видавець Бихун Ю. В., 2017. 218 с.
6. Антонюк В. Г. Поетика співу: монографія. Київ : Бихун Ю. В., 2025. 116 с.
7. Антонюк В. Г. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект : монографія. Київ : Українська ідея, 2001. 144 с.
8. Баланко О. М. Українська камерно-вокальна музика кінця XX – початку XXI ст. як виконавський феномен: дис.... канд. мист.: 17.00.03. Одеса, 2017. 246 с.
9. Бардашевська Я. М. Образно-стилістичні й жанрові концепції в українській вокально-хоровій музиці на основі поезій Т. Г. Шевченка. *Молодий учений.* 2015. Ч. 4. № 12. С. 50–54.
10. Бардашевська Я. М. Проблеми переосмислення сакральних традицій в українському мистецтві. *Актуальні питання гуманітарних наук.* 2018. Вип. 22. Том 2. С. 4–9.

11. Басса О. М. Особливості розвитку західноукраїнської камерно-вокальної музики в першій третині ХХ століття : автореф. дис.... канд. мист. : 17.00.03. Львів, 2010. 20 с.
12. Бентя Ю. В. Культурний герой сентименталізму в жанрово-стильовій картині світу : дис... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2021. 241 с.
13. Болгар В. В. Ігор Шамо: митець, людина, громадянин. *Музичне мистецтво й культура*. Одеса, 2021. Вип. 32, кн. 1. С. 93–105.
14. Бондар С. В. Музична Шевченкіана у творчості сучасних харківських композиторів. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. 2015. Вип. 42. С. 279–288.
15. Бігун О. А. Художня концептосфера сакрального в поетичних творах Тараса Шевченка. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: Філологічні науки*. 2013. Вип. 4 (11). С. 13–16.
16. Білик І. Особливості інтерпретації жанру обробки народної пісні у творчості М. Скорика на прикладі «Трьох українських весільних пісень». *Київське музикознавство*. Київ, 2010. Вип. 31. С. 179–185.
17. Ван Сіге. Українська національна вокальна традиція: жанрова, стильова та виконавська проекції. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. праць ХДУМ імені І. П. Котляревського*. Харків, 2022. Вип. 62. С. 93–106.
18. Ван Цзо. Інтонаційно-жанрові засади українського солоспіву. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. Вип. 40. 2014. С. 726–736.
19. Величко Н. А. Педагогічна концепція П. О. Козицького в галузі музичного мистецтва в контексті соціокультурних процесів на початку ХХ сторіччя. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. пр. ДАКККиМ, КНУ імені Тараса Шевченка*. Київ : Міленіум, 2009. Вип. 23. С. 323–335.

20. Герасименко Л. М. Ритмо-інтонаційний аспект Шевченкової поезії як чинник тексто-музичної форми «Давидового псалма» М. Лисенка. *Київське музикознавство : зб. ст. / КІМ ім. Глієра*. Київ, 2016. Вип. 53. С. 35–43.
21. Герчанівська П. Е. Феноменологічний аналіз у культурології. *Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство : зб. наук. пр.* Київ : Міленіум, 2017. Вип 1. (8). С. 3–11.
22. Говорухіна Н. О. Еволюція вокального циклу та закономірності циклоутворення (на прикладі творів Р. Шумана, Х. Вольфа, А. Шенберга) : автореф. дис.... канд. мист. : 17.00.03. Харків, 2009. 18 с.
23. Говорухіна Н. О. Жанрова стилістика як основа вокально-виконавської практики. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. праць*. Харків, 2007. Вип. 19. С. 76–87.
24. Горелік Л. М. Вокальний цикл у жанрово-видовій специфіці камерного співу : автореф. дис... канд. мист. : 17.00.03. Одеса, 2006. 16 с.
25. Гребенюк Н. Є. Вокально-виконавська творчість: психолого- педагогічний та мистецтвознавчий аспекти : монографія. Київ : НМАУ імені П. І. Чайковського, 1999. 269 с.
26. Григор'єва О. Б. Вокальний цикл у творчості Д. Клебанова: аспекти інтерпретації жанру : дис.... канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Харків, 2021. 240 с.
27. Гусар В. В. Сакральне та божественне у творчості Т. Г. Шевченка. *Українська академія мистецтва*. 2014. Вип. 22. С. 43–52.
28. Гіголаєва-Юрченко В. О. Вдосконалення мовленнєвої функції як ефективний спосіб вокального розвитку. *Матеріали міжнародної наукової конференції «Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку» (22–23 листопада 2023 року)*. Харків : ХДАК, 2023. Частина 2. С. 189–190.
29. Данилець В. В. Композиторський та виконавський фольклоризм: термінологічний зміст понять. *Наукові записки Тернопільського*

- національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія: мистецтвознавство. Тернопіль, 2018. № 1. Вип. 38. С. 87–95.
30. Дзюба І. М. Тарас Шевченко. Життя і творчість. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 720 с.
 31. Жайворонок Н. Б. Види музичної інтерпретації. *Культура й мистецтво в сучасному світі: Наукові записки КНУКіМ*. Київ, 2004. Вип. 5. С. 213–219.
 32. Живоглядова І. В. Уява як засіб творення музичної почуттєвості. *Вісник АКККіМ*. 2001. № 4. С. 3–6.
 33. Забужко О. С. Шевченків міф України. Спроба філософського аналізу. 4-е вид. Київ : Факт, 2007. 148 с.
 34. Загородній Т. Вокальні цикли українських композиторів 1960–70-х років у наукових працях музикознавців: спроба аналізу. *Наукові збірки Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка*. Львів, 2015. Випуск 35: Студії музикознавчі. С. 186–196.
 35. Захарчук О. Музичний дар Шевченка. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. Львів, 2014. Вип. 25. С. 33–44.
 36. Зворигіна О. Вокальна Шевченкіана Валентини Антонюк [Електронний ресурс]. *Музика. Український інтернет-журнал*. 2023.20.03. URL: <https://mus.art.co.ua/vokalna-shevchenkiana-valentynty-antoniuk> (дата звернення: 24.05.2025).
 37. Іваницький А. І. Історична Хотинщина : музично-етнографічне дослідження : збірник фольклору. Вінниця : Нова Книга, 2007. 576 с.
 38. Іваницький А. І. Українська народна музична творчість. Київ : Музична Україна, 1990. 336 с.
 39. Іонов В. І. Ціннісно-смісловий зміст сучасної української історіографії: діалогічний підхід. *Музичне мистецтво й культура*. 2014. Вип. 19. С. 53–62.
 40. Кабка Г. М. Феномен «особистість — автор — творець» в українському музично-виконавському мистецтві другої половини ХХ століття. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб.*

- наук. праць Держ. акад. керівних кадрів культури й мистецтв та Нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Київ : НАКККиМ, 2009. Вип. 23. С. 191–197.
41. Кавун В. М. Історико-теоретичні аспекти становлення вокального мистецтва. *Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство*. 2017. Вип. I (8). С. 160–164.
 42. Калініна А. С. Принципи співвідношення слова та музики у вокальних циклах композиторів другої половини XX століття : дис.... доктора філософії : 17.00.03. Харків, 2022. 280 с.
 43. Каушмян Я. М. Вокаліз в українській музиці: традиції та жанрово-стилістичні новації : дис.... канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Харків, 2019. 212 с.
 44. Кафарський В. І. Сакральне в поезії Тараса Шевченка. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2016. Вип. 6 (75). С. 80–89.
 45. Кияновська Л. О. Мирослав Скорик: людина й митець. Львів, 2008. 588 с.
 46. Кияновська Л. О. Психологічний портрет композитора як джерело пізнання індивідуального стилю. *Мистецтвознавство України : зб. наук. праць*. Київ : Музична Україна, 2010. Вип. 11. С. 62–64.
 47. Ковпик С. І. Основні складові поетики української драматургії першої половини XIX ст. : монографія. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2011. 440 с.
 48. Козаренко О. В. Феномен національної музичної мови. Львів : Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 2000. 284 с.
 49. Колесник О. С. Феномен інтерпретації в художній культурі : монографія. Київ : НАКККиМ, 2014. 264 с.
 50. Колодуб І. С. Питання теорії вокального мистецтва. Харків : Штрих, 1995. 120 с.
 51. Коменда О. І. Поняття жанру в сучасному музикознавстві. *Музична україністика: сучасний вимір : зб. наук. ст. пам'яті композитора й музикознавця, доктора мистецтвознавства, професора Антона Мухи / ІМФЕ імені М. Т. Рильського*. Київ, 2009. Вип. 3. С. 120–141.

52. Комісаров О. В. Початкове навчання співу на фонетичній основі української мови. Київ : ІСДО, 1995. 88 с.
53. Копиця М. Д. Епістологія в лабіринтах музичної історії : монографія (до 100-річчя Національної музичної академії України). Київ : Автограф, 2008. 528 с.
54. Корольок Н. І. Кобзарева пісня: поезія Тараса Шевченка й музика. Київ : Фонд мистецтв «Юні таланти», 1994. 75 с.
55. Косопуд Б. Й. Поезія Тараса Шевченка в камерно-вокальній творчості композиторів Галичини. *Українська музика : науковий часопис*. 2017. Число 3. С. 110–117.
56. Костюк Н. О. Поезія Тараса Шевченка в українській музиці: імена й жанри. *Студії мистецтвознавчі*. 2008. № 2. С. 101–110.
57. Коханик І. М. До проблеми музичного стилю в сучасному теоретичному музикознавстві. *Теоретичні та практичні питання культурології*. Мелітополь, 2002. Вип. 9. С. 70–82.
58. Коханик І. М. Методологічні та теоретичні проблеми стильового аналізу сучасної музики. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського / ред.-упор. О. С. Тимошенко*. Київ, 2003. Вип. 29. С. 181–189.
59. Красовська Л. О. Музична виразність у вокальних творах. *Вісник Харк. держ. акад. дизайну й мист. Мистецтвознавство*. Харків, 2011. № 1. С. 193–195.
60. Кримський С. Б. Архетипи української культури. *Вісник НАН України*. 1998. № 7–8. С. 74–87.
61. Ло Ю. Процес циклізації в камерно-вокальній творчості: до проблеми цілісності художнього твору. *Музичне мистецтво й культура*. 2024. № 39. С. 282–298. DOI:10.31723/2524-0447-2024-39-22.
62. Ляшенко І. Ф. Історико-стильові та етнофольклорні джерела формування української композиторської школи. *Українська художня культура : навч. посіб. / за ред. І. Ф. Ляшенка*. Київ : Либідь, 1996. С. 235–258.

- 63.Лігус О. М. Українська музика першої третини ХХ століття у світлі сучасних наукових студій: проблеми та перспективи дослідження. *Музичне мистецтво й культура : науковий вісник*. Вип. 35. Кн. 2. 2020. С. 29–38.
- 64.Лісецький С. Й. Шевченкові образи, по-новому прочитані в симфонії-диптиху для хору Є. Станковича та симфонії для голосу О. Ківи. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. 2014. Вип. 33. С. 256–264.
- 65.Мадишева Т. П. Співак і мова: культура співу мовою оригіналу: теорія і практика : навч. посіб. Харків : Штрих, 2002. 160 с.
- 66.Макаренко Л. П. Фольклорні засади оркестрової творчості Лева Колодуба : навчальний посібник. Вінниця : Нова Книга, 2015. 220 с.
- 67.Максименко М. В. До питання про провідну значущість позамузичних інформаційних чинників в організації художнього континууму сьогодення (на прикладі творчості українських композиторів). *Науковий вісник Одеської держ. муз. акад. ім. А. В. Нежданової : зб. наук. пр. Музичне мистецтво й культура*. Одеса, 2009. Вип. 10. С. 98–109.
- 68.Малишев Ю. В. Солоспіви: нариси та нотатки про українську вокальну лірику. Київ : Музична Україна, 1968. 219 с.
- 69.Мельничук О. Музична інтерпретація поезії Тараса Шевченка у творчості композиторів ХІХ–початку ХХ століття. *Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство*. Львів, 2014. Вип. 15. С. 81–88.
- 70.Морева Є. О. Музичний твір як вид дискурсивної практики : автореф. дис.... канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Київ, 2005. 18 с.
- 71.Москаленко В. Г. Аналіз у ракурсі музичної інтерпретації. *Часопис НМАУ імені П. І. Чайковського*. № 1. Київ, 2008. С. 106–112.
- 72.Москаленко В. Г. Лекції з музичної інтерпретації : навчальний посібник. Київ : НМАУ імені П. І. Чайковського, 2013. 134 с.
- 73.Муравська О. В. Поетика вокального циклу П. Хіндеміта «Житіє Марії» в руслі духовних і стильових шукань німецької культури й музики першої

- половини ХХ століття. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури й мистецтв*. Київ, 2019. № 3. С. 161–165.
74. Нємкович О. М. Українське музикознавство ХХ століття як система наукових дисциплін : монографія. Київ : ТОВ «Видавництво Сталь», 2006. 534 с.
75. Орлова Т. В. Інтерпретація в евристичній динаміці мистецтва. *Мистецькі обрії 2004: Альманах : науково-теоретичні праці та публіцистика*. Київ : ВВП «Компас», 2005. С. 360–373.
76. Павлишин С. С. Музика двадцятого століття : навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури й мистецтв I–IV рівнів акредитації. Львів : БаК, 2005. 232 с.
77. Павлюк Т. С. Виконавський аналіз солоспівів Всеволода Рибальченка на вірші Тараса Шевченка. *Слобожанські мистецькі студії : наук. журнал / Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 3. С. 75–79. DOI: <https://doi.org/10.32782/art/2023.3.11>
78. Павлюк Т. С. Вокальний цикл «Шість романсів на слова Тараса Шевченка» Всеволода Рибальченка. *XXIII міжнародна науково-практична конференція «Молоді музикознавці» в рамках VI науково-творчого проєкту «Сучасне музикознавство та виконавство: від теоретичного дискурсу – до виконавської практики». 29–31 березня 2024 р. Тези*. Київ : КМAM імені Р. М. Глієра, 2024. С. 118–119. https://glieracademy.org/wp-content/uploads/2024/04/2024_%D0%9C%D0%9C_%D0%A2%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf
79. Павлюк Т. С. Музична інтерпретація поетичного слова Т. Шевченка в солоспівах І. Шамо: виконавський аналіз. *Музикознавча думка Дніпропетровщини : зб. наук. ст. Дніпровська академія музики*. Дніпро : «Грані», 2024. Вип. 27 (2). Вип.3. С. 181–190. DOI: <https://doi.org/10.33287/222451>

- 80.Павлюк Т. С. Олександра Чалєєва – донька Павла Чубинського та видатна співачка зламу XIX – XX століть. *Видатні постаті музичного мистецтва в процесах національно-культурного розвитку України (до 185-річчя з дня народження Павла Чубинського)* : зб. мат. Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених. Київ, 15–16 квітня 2024 р. Київ : КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського», 2024. С. 125–129.
<https://chubynsky.best/ua/biblioteka/konferentsiyi.html>
- 81.Полканов А. А. Феномен камерного співу: від естетичних настанов до музично-семантичних властивостей : дис.... канд. мист. : 17.00.03. Одеса, 2021. 165 с.
- 82.Поліщук А. В. Поняття «поетика» в контексті музикознавства. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2013. Вип. 105. С. 154–165.
- 83.Пясковський І. Б. Ситуативна модальність у жанрах української народно-пісенної творчості. *Наукові записки ТДПУ імені Володимира Гнатюка*. Тернопіль, 2000. Вип. 1 (4). С. 115–123.
- 84.Півторацька Л. М. Вербально-текстова поліфонічна техніка в українській хоровій музиці (на прикладі творів на слова Тараса Шевченка). *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. 2021. Вип. 132. С. 152–165.
- 85.Півторацька Л. М. Відтворення поетики «Давидових псалмів» Т. Шевченка у творах українських композиторів XX–XXI століть : дис. ... докт. філос. : 17.00.03. Харків, 2023. 287 с.
- 86.Радущкий В. Деякі старозаповітні парафрази та алюзії в поезії Т. Г. Шевченка. *Слов'янський світ* : зб. наук. пр. Київ : ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2010. Вип. 8. С. 3–28.
- 87.Рибальченко В. П. Шість романсів на слова Тараса Шевченка [Ноти]: для високого жіночого голосу в супроводі фортепіано. Київ : Мистецтво, 1966. 42 с.

- 88.Савицька Н. В. Хронос композиторської життєтворчості : монографія. Львів : Сполом, 2008. 320 с.
- 89.Самойленко О. І. Діалог як музично-культурологічний феномен: методологічні аспекти сучасного музикознавства : автореф. дис.... докт. мист. : 17.00.03. Київ, 2003. 36 с.
- 90.Самойленко О. І. Психологія мистецтва: сучасні музикознавчі проєкції : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 236 с.
- 91.Сачок В. І. Концепція вокальної педагогіки Валентини Антонюк у контексті розвитку української вокальної школи. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури й мистецтв : наук. журнал.* 2023. № 1. С. 295–301.
- 92.Сверстюк Є. О. Шевченко понад часом. Есеї. Луцьк : ВМА «Терен»; Київ : вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2011. 276 с.
- 93.Смілянська В. Л., Чамата Н. П. Структура і смисл: спроба наукової інтерпретації поетичних текстів Тараса Шевченка. Київ : Вища школа, 2000. 207 с.
- 94.Стахевич О. Г. З історії вокально-виконавчих стилів : посібник. Вінниця : Нова книга, 2013. 176 с.
- 95.Степурко В. І. Аналіз музичних творів : навчальний посібник. Київ : НАКККіМ, 2020. 140 с.
- 96.Сюта Б. О. Проблеми організації художньої цілісності в українській музиці другої половини ХХ століття. Дослідження. Київ : Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2004. 120 с.
- 97.Сюта Б. О. Феномен гри в сучасній музичній творчості. *Science and society. Proceedings of the 5th International conference. Accent Graphics Communications & Publishing.* Hamilton, Canada, 2018. Pp. 1227–1243.
- 98.Тарасова О. О. Історико-культурна еволюція артикуляційного комплексу (на прикладі вокальних циклів ХІХ–ХХ ст.) : автореф. дис.... канд. мист. : 17.00.01. Харків, 2004. 20 с.

99. Терещенко А. К. Становлення в українській музиці першої третини ХХ століття нових векторів стилеутворення (на матеріалі творчості Левка Ревуцького). *Українське мистецтвознавство : матеріали, дослідження, рецензії. НАН України, ІМФЕ імені М. Т. Рильського*. Київ, 2015. Вип. 15. С. 37–48.
100. Тукова І. Г. Про смислоутворюючу роль музичного жанру. *Актуальні проблеми мистецької практики й мистецтвознавчої науки*. Київ, 2009. Вип. 2 (11). С. 213–218.
101. Ушкалов Л. В. Моя шевченківська енциклопедія: із досвіду самопізнання. Харків–Едмонтон–Торонто: Майдан; Видавництво Канадського Інституту Українських Студій, 2014. 602 с.
102. Ушкалов Л. В. Тарас Шевченко. Харків : Фоліо, 2015. 63 с.
103. Філатова О. О. Жанровий генезис виконавського діалогу в музиці (на матеріалі камерно-вокальної творчості) : автореф. дис.... канд. мист. : 17.00.03. Одеса, 2005. 15 с.
104. Фільц Б. М. Особливості розкриття поезії Тараса Шевченка у творчості українських композиторів. *Студії мистецтвознавчі: Театр. Музика. Кіно*. Київ : НАНУ, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, 2014. № 3 (47). С. 20–31.
105. Хуторська А. Й. Композиторська інтерпретація поетичного тексту як художній переклад (на прикладі камерно-вокальної музики) : автореф. дис.... канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Харків, 2009. 19 с.
106. Цалай-Якименко О. С. «Заповіт» Тараса Шевченка в музиці. Співвідношення форми та змісту в музичних інтерпретаціях «Заповіту». Львів, 2014. 403 с.
107. Цалай-Якименко О. С. Сучасні аспекти музикознавчого дослідження версифікаційної техніки силабічного вірша. *Українська музика. Науковий часопис*. Львів : ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2014. Число 1(11). С. 24–33.
108. Цалай-Якименко О. С. Музичні принципи ритмоформотворення в силабічному вірші Тараса Шевченка. *Записки НТШ*. Львів, 2004. Т. 247: Праці музикознавчої комісії. С. 20–49.

109. Шаповалова Л. В. Духовна реальність музичного твору й методи його пізнання. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти* : зб. наук. ст. Харків, 2014. Вип. 40. С. 11–32.
110. Шаповалова Л. В. Рефлексія як феномен духовної культури. *Літературні та філософські джерела рефлексії. Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті*. Харків, 1999–2000. № 6–1. С. 99–104.
111. Шевченкіана на початку ХХІ століття. *Матеріали науково-практичної конференції, присвяченої 190-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка*. 25 березня 2004 р. Харків, 2004. 194 с.
112. Шип С. В. Музичний жанр у методологічному аспекті. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Культурологічні проблеми української музики (наукові дискурси пам'яті академіка І. Ф. Ляшенка)*. Київ, 2002. Вип. 16. С. 154–177.
113. Шуляр О. Д. Історія вокального мистецтва : монографія. Івано-Франківськ, 2010. 352 с.
114. Юник Д. Г. Психологічні механізми сприймання авторського нотного тексту музичного твору виконавцями-інтерпретаторами. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. 2018. № 123. С. 17–29.
115. Burwell K. On musicians and singers. *An investigation of different approaches taken by vocal and instrumental teachers in higher education. Music Education Research*. 2006. Vol. 8, № 3. P. 331–347.
116. Callaghan J., Emmons S., Popeil L. Solo voice pedagogy. *The Oxford handbook of music education. Vol. 1 / Eds. G. E. McPherson, G. F. Welch*. New York : Oxford University Press, 2012. P. 559–580.
117. Chapman J. Singing and teaching singing: A holistic approach to classical voice. San Diego : Plural, 2006.

118. Gaunt H. One-to-one tuition in a conservatoire: The perceptions of instrumental and vocal teachers. *Psychology of Music*. 2008. Vol. 36. P. 215–245.
119. Harding L. Voice science and vocal art, part one: In search of common ground. *Journal of Singing*. 2007. Vol. 64, № 2. P. 141–150.
120. Pivtoratska L. Poetics of sacred in modern musical Shevchenkiana (on the material of works on the texts of «Psalms of David»). *European Journal of Arts*. Vienna : Premier Publishing, 2020. № 2. Section 2. Music. P. 87–89.
121. Rubin J. S., Mathieson L. Posture and voice. *Journal of Singing*. 2004. Vol. 60. P. 271–275.
122. Welch G., Himonides E., Brereton J. Real time feedback in the singing studio: An innovatory action-research project using new voice technology. *Music Education Research*. 2005. Vol. 7, № 2. P. 225–249.